



Εαρινό εξάμηνο

Μάθημα 529β: Πολιτική Οικονομία Ι: Μακροθεωρία και Πολιτική

Νίκος Κουτσιαράς

Το μάθημα αποσκοπεί στην παρουσίαση βασικών μακροοικονομικών θεμάτων, η επιλογή και αναλυτική προσέγγιση των οποίων προσαρμόζεται στις ανάγκες – και το γενικότερο πρόγραμμα σπουδών – των φοιτητών της πολιτικής επιστήμης. Ειδικότερα, συζητούνται οι έννοιες και η μέθοδος μελέτης των φαινομένων της συνολικής οικονομίας, επιχειρείται η εξήγηση των τελευταίων και επισημαίνεται η σημασία τους για την ευημερία των κοινωνιών και των κοινωνικών ομάδων. Η οικονομική μεγέθυνση, η ανεργία, οι εγχώριοι εισοδηματικοί περιορισμοί και ο εξωτερικός εισοδηματικός περιορισμός του κράτους, η ζήτηση και η προσφορά χρήματος, ο πληθωρισμός και οι επιχειρηματικοί κύκλοι τίθενται στο επίκεντρο της διερεύνησης και, σε αυτό το πλαίσιο, αναδεικνύονται, επίσης, οι διαφορές μεταξύ αντιμαχόμενων (μακρο-)οικονομικών θεωριών – και ρευμάτων οικονομικής σκέψης. Σημαντικό μέρος του μαθήματος, τέλος, αφιερώνεται στη συζήτηση της οικονομικής, ιδίως μακροοικονομικής πολιτικής (της λογικής, των στόχων, των μέσων πολιτικής), καθώς και των σχετικών με αυτήν αντιπαραθέσεων. Οι ευρωπαϊκές οικονομίες και, μεταξύ αυτών, περισσότερο η ελληνική οικονομία προσφέρουν τα παραδείγματα εμπειρικής συζήτησης.

Θεματικό περίγραμμα διαλέξεων

1. Εισαγωγή: Τί είναι η μακροοικονομική (θεωρία) και πώς διαμορφώθηκε; Η πολιτική μακροοικονομική

(Η συνολική οικονομία – τα μακροοικονομικά προβλήματα και διλήμματα – η μακροοικονομική πολιτική – οι μεγάλες διακυμάνσεις και μεταβολές – ιδέες, συμφέροντα και μακροοικονομικές μεταβολές)

2. Τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη και η μέτρησή τους – Εθνικοί λογαριασμοί

(Το διάγραμμα ροής της συνολικής οικονομίας – ΑΕΠ: ορισμοί και εκφράσεις – μακροοικονομικές ταυτότητες)

3. Η θεωρία, η εμπειρία και η πολιτική οικονομία της (οικονομικής) μεγέθυνσης

(Έννοιες και τυποποιημένα γεγονότα – η συνάρτηση της οικονομικής μεγέθυνσης – διεύρυνση και εμβάθυνση κεφαλαίου – παραγωγικότητα – ενδογενής μεγέθυνση – θεσμοί, πολιτική και οικονομική μεγέθυνση)

4. Κατανάλωση, αποταμίευση, επένδυση

(η συνάρτηση κατανάλωσης [και αποταμίευσης], με έμφαση στο εισόδημα – άριστο απόθεμα κεφαλαίου και επένδυση – εισοδηματικοί περιορισμοί και δανεισμός – αγορά δανειακών κεφαλαίων και χρηματοπιστωτικό σύστημα – πολιτική επενδύσεων)

5. Απασχόληση, ανεργία και οι θεσμοί της αγοράς εργασίας

(ο χάρτης της αγοράς εργασίας – προσφορά και ζήτηση εργασίας – ηθελημένη και αθέλητη εργασία – θεσμοί της αγοράς εργασίας και δομική ανεργία – το ποσοστό ανεργίας σε ισορροπία)

6. Χρήμα, Τράπεζες, Πίστη

(το χρήμα – προσφορά χρήματος – οι εμπορικές τράπεζες και η κεντρική τράπεζα – ο έλεγχος της προσφοράς χρήματος – οι αγορές χρήματος – χρηματιστικές και πιστωτικές κρίσεις)

7. Το πρόβλημα του πληθωρισμού

(τι είναι ο πληθωρισμός – ποσοτική θεωρία του χρήματος – κλασσική διχοτόμος και νομισματική ουδετερότητα – οι επιδράσεις και επιπτώσεις του πληθωρισμού – νομισματική πολιτική)

8. Βραχυχρόνιες οικονομικές διακυμάνσεις και επιχειρηματικοί κύκλοι

(συναθροιστική ζήτηση και συναθροιστική προσφορά – βραχυχρόνιες μετατοπίσεις και οι επιπτώσεις τους – ύφεση και στασιμοληθωρισμός – βραχυχρόνιες μεταβολές στην καμπύλη Philips – Κεϋνσιανή μακροοικονομική)

9. Μακροοικονομική πολιτική σταθεροποίησης – Νομισματική και δημοσιονομική πολιτική

(μεταβολές συναθροιστικής ζήτησης και νομισματική πολιτική – μέσα και αποτελέσματα δημοσιονομικής πολιτικής – αυτόματοι σταθεροποιητές και ενεργός μακροοικονομική σταθεροποίηση – βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες μακροοικονομικές σχέσεις)

10. Η μακροοικονομική της ανοικτής οικονομίας

(μακροοικονομικά μεγέθη της ανοικτής οικονομίας – εμπορικό ισοζύγιο – μακροοικονομικές ταυτότητες στην ανοικτή οικονομία – συναλλαγματική ισοτιμία – αγορές κεφαλαίων και συναλλάγματος – τα οφέλη και το κόστος της οικονομικής ολοκλήρωσης)

11. Οι μεγάλες μακροοικονομικές διαμάχες: Θεωρία και πολιτική

(οι μεγάλες θεωρητικές και πολιτικές διαμάχες: μακροοικονομική σταθεροποίηση – κανόνες μακροοικονομικής διαχείρισης και διακριτική ευχέρεια των κυβερνήσεων – σχέση δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής – χαμηλός ή μηδενικός πληθωρισμός;)

Βιβλιογραφία / Διανεμόμενα συγγράμματα

Οι φοιτητές επιλέγουν ένα από τα παρακάτω δύο διανεμόμενα συγγράμματα:

Σύγγραμμα 1ο

Mankiw, N.G. και M. Taylor (2018) Οικονομική – Μακροοικονομική, 4η Έκδοση, Εκδόσεις Τζιόλα, Θεσσαλονίκη

(Στο σύγγραμμα παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, τα μακροοικονομικά μεγέθη και ο τρόπος μέτρησής τους, συζητούνται τα θέματα της πραγματικής οικονομίας [μεγέθυνση και παραγωγικότητα, αποταμίευση και επένδυση, αγορές εργασίας και ανεργία], το νομισματικό σύστημα και το πρόβλημα του πληθωρισμού, εισάγεται αναλυτικώς η εξωτερική διάσταση [ανοικτή οικονομία], ενώ, τέλος, παρουσιάζονται οι οικονομικές διακυμάνσεις και συζητείται ο ρόλος και ο τρόπος άσκησης των μακροοικονομικών πολιτικών.)

Σύγγραμμα 2ο

Acemoglu, D., D. Laibson, J.A. List (2015) Μακροοικονομική, Κριτική, Αθήνα.

(Στο σύγγραμμα παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, οι βασικές μακροοικονομικές έννοιες και μεγέθη, οι συνιστώσες της πραγματικής οικονομίας και ο ρόλος του χρήματος, η οικονομική μεγέθυνση και η αύξηση της ευημερίας, οι βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις της οικονομικής δραστηριότητας και του προϊόντος και τα προβλήματα της ανεργίας και του πληθωρισμού και συζητείται ο ρόλος της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής σε κλειστές και ανοικτές οικονομίες.)

“Εξεταστέα ύλη” – βάσει της επιλογής συγγράμματος

➤ *Μεταξύ των δύο επιλογών υπάρχει πλήρης ποιοτική ισοδυναμία και σχεδόν πλήρης ποσοτική ισοδυναμία.*

- Για τους φοιτητές που επιλέγουν το **1ο σύγγραμμα**, η εξεταστέα ύλη είναι:

Mankiw, N.G. και M. Taylor (2018) Οικονομική – Μακροοικονομική, 4η Έκδοση, Εκδόσεις Τζιόλα, Θεσσαλονίκη, **ιδίως ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3-7 (σελ. 37-140), 10-14 (σελ. 177-264), 16-17 (σελ. 289-328) και 21 (σελ. 395-416).**

- Για τους φοιτητές που επιλέγουν το **2ο σύγγραμμα**, η εξεταστέα ύλη είναι:

Acemoglu, D., D. Laibson, J.A. List (2015) Μακροοικονομική, Κριτική, Αθήνα, **ιδίως ΚΕΦΑΛΑΙΑ 5 έως 15, (σελ. 137 – 487, εκτός σελίδων 199 – 200, 231 – 241 και 433 – 443).**

